

НАРЕДБА ЗА ДЕТСКИТЕ И УЧЕНИЧЕСКИТЕ ТУРИСТИЧЕСКИ ПЪТУВАНИЯ С ОБЩА ЦЕНА, ИНИЦИИРАНИ ОТ ИНСТИТУЦИИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

В сила от 27.12.2016 г.

Приета с ПМС № 365 от 21.12.2016 г.

Обн. ДВ. бр.103 от 27 Декември 2016г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат условията и редът за извършване на детски и ученически туристически пътувания с обща цена в страната и в чужбина, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, наричани по-нататък "туристически пътувания".

(2) Наредбата урежда и изискванията, на които следва да отговарят категоризираните по Закона за туризма туристически обекти при предоставяне на туристически услуги на деца и ученици под формата на детски лагер.

Чл. 2. (1) Туристическите пътувания могат да се организират под формата на детски лагери, екскурзионно летуване, походи, училища сред природата (зелени училища, пътуващи училища), ски ваканции и обучение по зимни спортове и други пътувания с образователна, възпитателна, културно-развлекателна и опознавателна цел.

(2) Не са предмет на наредбата инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование:

1. едnodневни екскурзии, които не са туристическо пътуване с обща цена, съгласно § 1, т. 67 от допълнителната разпоредба на Закона за туризма;
2. прояви в областта на науките и технологиите, изкуствата и спорта на общинско, областно, национално и международно ниво;
3. посещения на културни и групови прояви за деца и ученици (театър, кино, изложба, цирк, концерт и др.), когато не са организирани като туристическо пътуване с обща цена;
4. наблюдателни експедиции и учебни наблюдения, свързани с образователните функции на астрономическите обсерватории и планетариумите;
5. организиран от общините отпих на деца и ученици в собствени почивни бази.

Глава втора. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕТСКИТЕ И УЧЕНИЧЕСКИТЕ ТУРИСТИЧЕСКИ ПЪТУВАНИЯ С ОБЩА ЦЕНА И ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕТО ИМ

Раздел I.

**Условия и ред за организиране на туристическите пътувания на деца и ученици.
Необходима документация**

Чл. 3. (1) Организираните в системата на предучилищното и училищното образование туристически пътувания се извършват въз основа на сключен договор между туроператор и директор на институция в системата на предучилищното и училищното образование.

(2) Договорът по ал. 1 съдържа:

1. дата и място на сключването;
2. фирма, седалище, адрес на управление, ЕИК, регистрационен номер на туроператора и/или туристическия агент, както и имената на директора и името на институцията;
3. вид на използвания транспорт: въздушен, наземен, воден, като се посочва видът на транспортното средство: самолет (чартърен или редовен), автобус, влак, кораб;
4. маршрут на пътуването, начален пункт, час и място на тръгване, очаквано време на пристигане в крайния пункт, час и сборно място за тръгване от крайния пункт, очакваното време на пристигане, продължителност на престоя;
5. местоположение и вид на туристическите обекти или атракции, когато в цената на пътуването са включени и цените на билетите за посещението им;
6. местоположение, вид, наименование и категория на местата за настаняване и брой нощувки, определени в съответствие с чл. 84 от Закона за туризма;
7. местоположение, вид, наименование и категория на заведенията за хранене и развлечения, брой и вид на храненията, включени в туристическото пътуване, меню за дните на престой на децата и учениците, включително предвидените пакети тип "суха храна";
8. посещения, пътувания, трансфери и други услуги, включени в общата цена;
9. особени изисквания, предявени от директора на институцията преди сключването на договора, за които е постигнато съгласие от страните по договора;
10. обща цена, обявена в левове, на всички услуги, включени в договора, други плащания, невключени в цената, срок и начин на плащане;
11. възможност за промяна на цената, реда и начина, по който тя се преизчислява в случаите по чл. 88 от Закона за туризма;
12. краен срок, в който директорът на институцията има право да се откаже от договора, без да дължи неустойка и обезщетение;
13. размер на неустойката, която се дължи на туроператора при отказ от договора след срока по т. 12;
14. минимален брой участници, когато такъв е необходим за осъществяване на пътуването;
15. изисквания за формата, начините и сроковете, при които могат да се предявят рекламации в случаите на неизпълнение или неточно изпълнение на договора;
16. фирма и адрес на застрахователя, с който туроператорът е сключил застрахователния договор по чл. 97, ал. 1 от Закона за туризма;
17. задължение за туроператора и превозвача да предприемат пътувания само в светлата част на денонощието.

(3) Договорът по ал. 1 се сключва след одобряване от началника на съответното регионално управление на образованието към Министерството на образованието и науката. Одобряването може да се извърши и по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис.

(4) Институцията - инициатор на пътуването, изпраща писмо по образец съгласно приложение № 1 заедно с проект на договор за организирано туристическо пътуване до съответното регионално управление на образованието не по-късно от 10 работни дни преди началната дата на съответното пътуване.

(5) Одобряването по ал. 3 се извършва в срок до 7 работни дни от постъпването на документите по ал. 4 и може да се извършва и по електронен път.

Чл. 4. (1) За всяко туристическо пътуване директорът на институцията:

1. получава информацията по чл. 80 от Закона за туризма, надлежно входирана с придружително писмо от туроператор;

2. сключва договор с регистриран туроператор, вписан в Националния туристически регистър по чл. 166, ал. 1 от Закона за туризма, с валидна към датата на туристическото пътуване застраховка "Отговорност на туроператора";

3. издава заповед за провеждане на туристическо пътуване;

4. организира и контролира:

а) информирането на родителите, настойниците или попечителите на децата или учениците или на лицата, които полагат грижи за дете, за провеждане на туристическото пътуване;

б) даването на съгласие в писмена форма от родителите, настойниците или попечителите или от другите лица, които полагат грижи за дете, за участие на детето или ученика в съответното туристическо пътуване;

в) провеждането на инструктаж на учениците и на техните родители, настойници или попечители или на лицата, които полагат грижи за дете, за безопасност и култура на поведение по време на туристическото пътуване;

5. заверява с подпис и с печат списък на децата или учениците с данни за трите им имена, дата и година на раждане, група или клас;

6. командирова служителите на институцията, определени за провеждането на туристическото пътуване, съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.; изм. и доп., бр. 21 от 1991 г., бр. 2 от 1994 г., бр. 62 от 1995 г., бр. 34 от 1997 г., бр. 40 от 1999 г., бр. 2 от 2008 г. и бр. 2 от 2011 г.), а когато пътуването е извън страната - съгласно Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 80 и 86 от 2004 г., бр. 36 и 96 от 2005 г., бр. 2 от 2006 г., бр. 23 и 98 от 2007 г., бр. 64 от 2008 г., бр. 10 от 2009 г., бр. 73 от 2010 г., бр. 19, 105 и 106 от 2011 г., бр. 61 от 2012 г., бр. 51 и 57 от 2015 г. и бр. 27 от 2016 г.);

7. изисква предоставянето на документ от личен лекар за всяко дете или ученик, удостоверяващ липсата на контакт със заразно болен и противопоказания за участие в туристическото пътуване, издаден не по-рано от 3 дни преди началото на организираното пътуване.

(2) За изпълнение на дейността по ал. 1, т. 4 директорът на институцията изпраща на родителите, настойниците или попечителите или на другите лица, които полагат грижи за дете, уведомление с приложена декларация и инструктаж по образец съгласно приложение № 2. В случай на съгласие от тяхна страна уведомлението се подписва и се връща на директора на институцията, по чиято инициатива се провежда пътуването.

(3) Възникналите правоотношения между туроператора и служителите на институцията, определени като придружаващи лица при провеждането на туристическото пътуване, се уреждат с договор в писмена форма.

Чл. 5. (1) След одобряването на договора за организирано туристическо пътуване от съответното регионално управление на образованието туроператорът незабавно уведомява Българската агенция по безопасност на храните за организацията на храненето на децата и учениците, като посочва обектите за хранене, които ще бъдат посещавани при туристическото пътуване, и съответната регионална здравна инспекция към Министерството на

здравеопазването по местонахождението на обектите с обществено предназначение, които ще бъдат посещавани, като прилага и копие на предвиденото меню по чл. 3, ал. 2, т. 7.

(2) Уведомяването по ал. 1 може да се извършва и по електронен път.

Чл. 6. Документацията за организираните детски и ученически пътувания се съхранява от администрацията на институцията - инициатор на пътуването, най-малко една календарна година от датата на приключването на пътуването.

Раздел II.

Изисквания при провеждането на туристическите пътувания

Чл. 7. За персонал, обслужващ провеждането на туристическите пътувания, могат да се определят учители и други педагогически специалисти, възпитатели, психолози, педагогически съветници и медицински специалисти - по преценка на ръководителя на институцията - инициатор на пътуването, а за туристически пътувания извън страната - и представители на съответния туроператор.

Чл. 8. (1) Броят на персонала се определя съобразно формата на туристическото пътуване, броя, възрастовия състав и специфичните нужди на децата и учениците, както следва:

1. един възрастен на всеки 5 - 7 деца от детските градини и деца в предучилищна възраст;

2. един възрастен на всеки 10 - 15 ученици от I до XII клас.

(2) За всяка група деца и ученици за туристическо пътуване се определят лица за ръководители на групата, като директорът на институцията определя едно от тях за главен ръководител на групата.

(3) Когато в групите по ал. 2 са включени деца или ученици, настанени в социална услуга от резидентен тип или в специализирана институция, в персонала по чл. 7 може да бъде включен и педагогически специалист, възпитател, психолог или медицински специалист от социалната услуга или специализираната институция по предложение на нейния ръководител и по преценка на директора на институцията - инициатор на пътуването.

(4) За всяко туристическо пътуване главният ръководител на групата е длъжен да разполага със следната документация:

1. копие от договора за туристическото пътуване, заверен с гриф "Вярно с оригинала";

2. туристическия ваучер, издаден от съответния туроператор;

3. заверен списък на децата и учениците в групата;

4. заверено копие от заповедта на директора на институцията за провеждане на туристическото пътуване;

5. копие на застрахователната полица за сключена застраховка "медицински разходи при болест или злополука" - при пътувания извън страната, или за застраховка "планинска застраховка" - за пътувания, които се извършват в планинска среда, чийто период на валидност обхваща и периода на договора за конкретното пътуване;

6. доказателство за потвърдена резервация за периода на престой от лицето, упражняващо дейност в конкретното място за настаняване.

Чл. 9. При провеждане на туристическите пътувания задължително се спазва Инструкция № 1 от 1997 г. за организацията на водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи при провеждане на детски и ученически отдих и туризъм (ДВ, бр. 57 от 1997

г.), издадена от министъра на образованието и науката и министъра на здравеопазването, когато на водна площ, използвана за къпане, се провежда отдих на деца и ученици.

Чл. 10. За осъществяване на различните форми на туристически пътувания туроператорът осигурява според необходимостта правоспособни екскурзоводи, планински водачи и ски учители, вписани в съответния списък - част от Националния туристически регистър по чл. 166, ал. 1 от Закона за туризма, както и аниматори в туризма с придобита професионална квалификация по професията по смисъла на Закона за професионалното образование и обучение.

Раздел III.

Изисквания към участниците в различните форми на туристически пътувания

Чл. 11. За участие в туристическите пътувания не се допускат деца или ученици, които са:

1. с декомпенсирани хронични заболявания;
2. контактни на заразни болести;
3. заболели от заразни болести;
4. ненавършили тригодишна възраст.

Чл. 12. Участниците в туристическите пътувания извън страната задължително се застраховат от туроператора при условията на чл. 72 от Закона за туризма.

Раздел IV.

Мерки за опазване на живота и здравето на децата и учениците по време на туристическите пътувания

Чл. 13. Ръководителите на туристическите пътувания, медицинският, педагогическият и останалият обслужващ персонал, както и представителят на туроператора носят отговорност за опазване на живота и здравето на децата и учениците от момента на поемането им в сборния пункт, по време на пътуването и престоя им до връщането им на родителите, попечителите, настойниците или на лицата, които полагат грижи за детето.

Чл. 14. Туроператорът съвместно с главния ръководител на групата предприемат мерки за опазване на живота, здравето и сигурността на децата и учениците в зависимост от специфичните условия на туристическото пътуване и мястото на провеждането му.

Раздел V.

Изисквания към транспорта при организираните детски и ученически туристически пътувания с обща цена

Чл. 15. Туристическите пътувания могат да се провеждат на територията на България и извън нея с наземен, воден и въздушен транспорт.

Чл. 16. (1) Туристическите пътувания на деца и ученици с автобусен транспорт се извършват само в светлата част на денонощието.

(2) Маршрутът и времето за пътуването се съгласуват писмено в договора между туроператора и директора на институцията.

(3) По време на пътуванията по ал. 1 на децата и учениците се осигурява най-малко 8 часа нощувка в рамките на денонощието.

Чл. 17. Превозът с автобуси на детски и ученически групи се извършва в съответствие с изискванията на Закона за автомобилните превози, Закона за движението по пътищата и издадените въз основа на тях подзаконовни нормативни актове.

Чл. 18. (1) За всяко туристическо пътуване съответният превозвач е длъжен да осигури в превозното средство аптечна чанта, както и шини за имобилизация на горен и долен крайник и врат, въже с дължина 50 м и голям фенер - акумулаторен.

(2) Аптечната чанта по ал. 1 е комплектувана с медицински изделия съгласно изискванията на Инструкция № 1 от 2008 г. за съдържанието на аптечките на моторните превозни средства, издадена от министъра на здравеопазването (ДВ, бр. 27 от 2008 г.).

Раздел VI.

Изисквания при настаняването на децата и учениците по време на туристическите пътувания

Чл. 19. (1) Настаняването на деца и ученици - участници в туристически пътувания, се извършва в обекти, които са категоризирани места за настаняване съгласно Закона за туризма, вписани в Националния туристически регистър и в Публичния регистър на обектите с обществено предназначение, поддържан от регионалните здравни инспекции съгласно чл. 36, ал. 3 от Закона за здравето.

(2) Настаняването извън територията на страната на деца и ученици - участници в туристическо пътуване, се извършва в обекти, получили категория по съответната национална туристическа класификация и подлежащи на контрол съгласно националното законодателство на съответната държава.

Чл. 20. При настаняване на деца и ученици главният ръководител на туристическото пътуване задължително:

1. изготвя поименно разпределение на децата, съответно на учениците, по стаи, което се оставя на разположение на рецепцията в обекта на настаняване или на друго подходящо място в него;

2. осигурява провеждането от хотелиера или от негов служител на инструктаж на групата за местоположението на пожарогасителите и на аварийните изходи на обекта.

Чл. 21. Ръководителите на съответното туристическо пътуване се настаняват в помещения в максимална близост до помещенията на настанените деца, съответно ученици.

Чл. 22. (1) В местата за настаняване по чл. 19, ал. 1 се прилагат здравните изисквания, определени в наредбите по чл. 34, ал. 2 от Закона за здравето, и в тях е задължително:

1. да има обособени отделни спални и санитарно-хигиенни помещения за момчета и момчета;

2. помещенията за спане да могат да се заключават, като е осигурена възможност вратите да могат да се отварят от ръководителите на съответното туристическо пътуване при произшествие;

3. да има подходящо място за съхранение на багажа и личните вещи на децата и

учениците;

4. балконите към помещенията за спане да са стабилни и обезопасени;
5. парапетите на стълбищата да са стабилни и безопасни;
6. електрическите контакти в обекта да са обезопасени.

(2) На територията на обектите по ал. 1 е забранено поставянето на игрални автомати и други технически устройства, предлагането на хазартни игри, както и тяхното рекламиране.

(3) В обектите по ал. 1 трябва да е ограничен достъпът до телевизионни канали и предавания, предназначени за възрастни.

(4) Максималният допустим брой легла в спалните помещения в обектите по ал. 1 е четири с изключение на туристическите хижи, туристическите учебни центрове и туристическите спални.

Чл. 23. В обектите за настаняване по чл. 19, ал. 1 хотелиерът е длъжен да осигури информацията по чл. 3а от Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ, приета с Постановление № 119 на Министерския съвет от 2006 г. (обн., ДВ, бр. 45 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 57 от 2007 г., бр. 1 от 2009 г., бр. 5 и 53 от 2011 г. и бр. 22 от 2016 г.).

Чл. 24. Настаняването на деца в предучилищна възраст в обектите по чл. 19, ал. 1 се извършва максимум до втория етаж на туристическия обект.

Раздел VII.

Изисквания към храненето на деца и ученици при туристически пътувания, провеждани на територията на страната

Чл. 25. Храненето на децата и учениците по време на туристическите пътувания се извършва при спазване на Наредба № 6 от 2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения (ДВ, бр. 65 от 2011 г.) и Наредба № 37 от 2009 г. за здравословно хранене на учениците (ДВ, бр. 63 от 2009 г.), издадени от министъра на здравеопазването.

Чл. 26. (1) Храненето на деца и ученици по време на туристическите пътувания се извършва само в обекти, регистрирани по реда на Закона за храните и категоризирани съгласно Закона за туризма.

(2) В обектите по ал. 1 трябва да се спазват изискванията на европейското и националното законодателство в областта на храните и предлаганите храни на деца и ученици по време на туристическите пътувания трябва да отговарят на изискванията на Наредба № 9 от 2011 г. за специфичните изисквания към безопасността и качеството на храните, предлагани в детските заведения и училищата, както и към храни, предлагани при организирани мероприятия за деца и ученици (обн., ДВ, бр. 73 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2012 г. и бр. 85 от 2015 г.), издадена от министъра на земеделието и храните.

Раздел VIII.

Изисквания към организацията на водноспасителната дейност и обезопасяването на водни площи, ползвани от деца и ученици

Чл. 27. За осигуряване на безопасността и сигурността на децата и учениците при посещение на плаж (открити водни площи) се спазват съответните изисквания и правила на

Наредбата за водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи, приета с Постановление № 182 на Министерския съвет от 1996 г. (обн., ДВ, бр. 65 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 60 и 72 от 2012 г., бр. 68 от 2013 г., бр. 102 от 2014 г. и бр. 31 от 2016 г.), и на Инструкция № 1 от 1997 г. за организацията на водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи при провеждане на детски и ученически отдих и туризъм, издадена от министъра на образованието и науката и министъра на здравеопазването.

Чл. 28. С цел осигуряване здравето на децата и учениците качеството на водата в плувните басейни и в зоните за къпане трябва да отговаря на изискванията на Наредба № 5 от 2008 г. за управление на качеството на водите за къпане (обн., ДВ, бр. 53 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 15 от 2012 г. и бр. 5 от 2013 г.), издадена от министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите, и на Инструкция № 34 за хигиената на спортните обекти и екипировка (обн., ДВ, бр. 82 от 1975 г.; изм. и доп., бр. 18 от 1984 г. и бр. 25 от 2002 г.), издадена от министъра на здравеопазването.

Чл. 29. Упражняването на водни спортове, ползването на гребни и моторни плавателни съдове и други съоръжения за развлекателна дейност става само с изричното съгласие на ръководителя на групата при наличие на правоспособни инструктори и при спазване на изискванията на Наредбата за плаването и граничния режим във вътрешните морски води, в териториалното море и във вътрешните водни пътища на Република България на български и чуждестранни яхти, лодки и други плавателни средства за спорт, туризъм и развлечение, както и извършване на водноатракционни услуги с тях, приета с Постановление № 293 на Министерския съвет от 2009 г. (обн., ДВ, бр. 99 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 33 от 2012 г.). Ръководителят на групата упражнява контрол за извършване на инструктаж от компетентни лица за ползване на съоръженията.

Чл. 30. Децата ползват откритите водни площи задължително с надуваеми пояси, ръкавели или жилетки, дори когато достигат дъното на откритите водни площи.

Чл. 31. (1) Ползването на открити водни площи от деца и ученици се разрешава само при наличие на спасители, осигурени от собственика, наемателя или концесионера на съответните водни площи по реда на Наредбата за водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи.

(2) Спасителите са длъжни съобразно вида на охраняваната водна площ да предприемат действията по чл. 11 от Инструкция № 1 от 1997 г. за организацията на водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи при провеждането на детски и ученически отдих и туризъм.

Чл. 32. Ръководителите на децата и учениците по време на ползването на съответната водна площ:

1. отговарят за безопасното придвижване на децата и учениците от настанителната база до водната площ и обратно;
2. следят за реда и дисциплината по време на ползването на водните площи;
3. преброяват децата преди и след ползването на водните площи, не допускат действия на децата и учениците, криещи опасност за живота и здравето им, като при възможност и/или при необходимост влизат във водата с децата и учениците от поверената им група.

Чл. 33. Мястото за къпане на морски плаж следва да отговаря на изискванията по чл. 4

от Инструкцията № 1 от 1997 г. за организацията на водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи при провеждането на детски и ученически отдиш и туризъм.

Чл. 34. (1) Ползването на плувни басейни от деца и ученици се извършва, след като спасителят ги е информирал за филтриращите отвори, разположени по стените, дъното и по ръба на басейна.

(2) На децата и учениците се провежда инструктаж за спазването на основните правила за безопасност при ползването на плувните басейни, посочени в приложение № 3.

Чл. 35. През нощта външните плувни басейни към местата за настаняване, в които са настанени децата и учениците, се осветяват по подходящ начин от хотелиера и се поставят табели "Къпането забранено!".

Глава трета.

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ТУРИСТИЧЕСКИТЕ ПЪТУВАНИЯ, ОРГАНИЗИРАНИ ПОД ФОРМАТА НА ДЕТСКИ ЛАГЕРИ

Чл. 36. (1) Провеждането на детски лагери в страната се извършва в туристически обекти по чл. 19, ал. 1, разположени в ограден терен, към който има поне един вход с денонощна охрана и с пропускателен режим.

(2) На входа на детския лагер се поставя табела с наименованието на лагера, както и пилони или стойки за окачване на знамена.

(3) На територията на лагера се поставят указателни табели за разположението на сградите и тяхното предназначение, както и информационно табло за температурата на въздуха и друга полезна информация.

Чл. 37. В туристическия обект и в прилежащия към него терен трябва да има:

1. осигурено видеонаблюдение и системи за сигнално оповестяване;
2. ресторант или друго заведение за хранене и развлечения, в който местата за сядане са най-малко 1/3 от капацитета на мястото за настаняване;
3. санитарни възли и умивалници, разположени в близост до съответното заведение за хранене и развлечения;
4. оборудвани помещения за занимания и допълнителни дейности;
5. обезопасени спортни съоръжения и оборудване;
6. възможност за осигуряване на покрита лятна естрада с озвучаване и осветление;
7. медицински кабинет за оказване на първа медицинска помощ на децата и учениците.

Чл. 38. (1) Дейността на медицинския кабинет по чл. 37, т. 7 се осъществява от лекар, фелдшер, лекарски асистент или медицинска сестра.

(2) Медицинските специалисти по ал. 1 трябва да са преминали следдипломно обучение по проблемите на профилактиката и промоцията на здравето в Националния център по обществено здраве и анализи и по оказване на първа помощ при спешни състояния - в център по спешна медицинска помощ.

(3) При установяване на състояние, което изисква медицинска помощ, медицинските специалисти по ал. 1 са длъжни да съобщят незабавно на главния ръководител за уведомяване на родителите, настойниците или попечителите или на лицата, които полагат грижи за дете.

Чл. 39. Развлекателната програма, туровете, обиколките, опознавателните разходки и други мероприятия трябва да са съобразени с възрастта и физическата подготовка на участниците.

Глава четвърта.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОРГАНИЗАЦИЯТА ПРИ ЗАНИМАНИЯТА НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ В ПРИРОДНА СРЕДА И ОБУЧЕНИЕ ПО СНЕЖНИ СПОРТОВЕ

Чл. 40. (1) Обучението по снежни спортове на деца и ученици се извършва от правоспособни ски учители, вписани в Списъка на правоспособните ски учители - част от Националния туристически регистър по чл. 166, ал. 1 от Закона за туризма.

(2) Ски учителите са длъжни да съобразят физическата подготовка на децата и учениците спрямо сложността на ски пистата съгласно Наредбата за обезопасяването и информационната безопасност на ски пистите в Република България и за определяне правилата за безопасност върху територията на ски пистите и ски зоните и за организацията на работата на ски патрулите, приета с Постановление № 13 на Министерския съвет от 2015 г. (ДВ, бр. 9 от 2015 г.).

Чл. 41. (1) За обучение по туризъм, водене на походи и екскурзионно летуване в планините се осигуряват правоспособни планински водачи, вписани в Списъка на правоспособните планински водачи - част от Националния туристически регистър по чл. 166, ал. 1 от Закона за туризма.

(2) При провеждане на прояви с повече от 50 деца или ученици е задължително да има осигурен планински спасител.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Водна площ" е постоянно или временно съсредоточие на води в естествено или изкуствено създадени форми на релефа. За водна площ се считат и плувните басейни.

2. "Дете" е всяко физическо лице от 4- до 7-годишна възраст, което не е постъпило в I клас.

3. "Детска група" е група от 5 и повече деца.

4. "Детски лагер" е понятие по смисъла на § 1, т. 71 от допълнителната разпоредба на Закона за туризма.

5. "Екскурзионно летуване" е туристическо пътуване с 3 и повече нощувки по предварително определен маршрут в планината с цел почивка и възстановяване сред природата.

6. "Излет" е туристическо пътуване с цел разходка сред природата в рамките на деня.

7. "Лица, които полагат грижи за дете" са лицата, при които детето е настанено по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

8. "Поход" е туристическо пътуване по предварително определен пешеходен маршрут с продължителност до 2 нощувки, включително с цел кратка почивка и възстановяване сред природата.

9. "Ски ваканция и обучение по снежни спортове" е туристическо пътуване, в рамките на което участниците получават услугата обучение по ски и други зимни спортове от правоспособни ски учители, вписани в Националния туристически регистър.

10. "Туристическо пътуване с обща цена" е понятие по смисъла на § 1, т. 67 от

допълнителната разпоредба на Закона за туризма.

11. "Ученик" е всяко физическо лице от 6- до 19-годишна възраст, от постъпването му в I клас до завършване на средно образование.

12. "Ученическа група" е група от 5 и повече ученици.

13. "Училище сред природата" е туристическо пътуване, организирано за съответния клас, в учебно време с цел осъществяване на учебен процес извън училището или населеното място.

14. "Хазартна игра" е всяка игра, в която има залог и може да се получи печалба или да се загуби залогът съгласно Закона за хазарта.

15. "Хотелиер" е понятие по смисъла на § 1, т. 5б от допълнителната разпоредба на Закона за туризма.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. (1) По отношение на настаняването на деца и ученици - участници в туристически пътувания, извършвано в почивни бази на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала, разпоредбата на чл. 19, ал. 1 се прилага от 1 януари 2019 г.

(2) В срока по ал. 1 стопанисваните обекти от търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала се категоризират в съответствие с изискванията на Закона за туризма.

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма.

§ 4. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 5. Указания по прилагането на наредбата дават министърът на туризма и министърът на образованието и науката.

Приложение № 1 към чл. 3, ал. 4

Образец на писмо до РУО

.....

.....

(институция, адрес, телефони, e-mail)

Изх. №.....

ДО

Г-Н/Г-ЖА.....

НАЧАЛНИК НА РУО.....

Относно: Искане за одобряване за сключване на договор съгласно чл. 79, ал. 4 от Закона за туризма

УВАЖАЕМИ/УВАЖАЕМА ГОСПОДИН/ГОСПОЖО.....

Във връзка с изискванията на Наредбата за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, Ви информирам следното:

1. В периода.....г., ще се проведе.....

(dd/mm/zz)

(форма на туристическото пътуване

съгласно чл. 2, ал. 1)

2. До.....

(маршрут)

с деца/ученици от.....

(детска градина, училище, център за подкрепа за личностно развитие или специализирано обслужващо звено)

3. Групата ще пътува по маршрут: .....

3.1. Начален пункт - час и място на тръгването: .....

3.2. Краен пункт - очаквано време на пристигането: .....

3.3. Час и място на тръгването от крайния пункт: .....

3.4. Очаквано време на завръщането: .....

4. Настаняване на групата/брой нощувки: .....

В.....

(местоположение, вид, наименование и категория на мястото/местата за настаняване)

5. Хранене на групата: .....

(местоположение, вид, наименование и категория на заведенията за хранене и развлечения, брой и вид на храненията)

6. Транспортът ще се осъществи с .....
(вид транспорт: въздушен, наземен, воден, като се посочва и видът на транспортното средство - самолет (чартърен или редовен), автобус, влак, кораб)

7. Децата/учениците са застраховани със застраховка .....

(вид на застраховката, сключена със застраховател ".....")

8. Пътуването е организирано от туроператор ..... (фирма, седалище, адрес на управление и ЕИК), притежаващ удостоверение за регистрация № ..... и застрахователна полица "Отговорност на туроператора" № ....., валидна до .....

9. Учебното съдържание е реструктурирано съгласно моя Заповед № ..... (когато е необходимо и пътуването се провежда в учебно време).

10. Декларирам, че са събрани писмените декларации от родителите, настойниците или попечителите или лицата, които полагат грижи за дете, че са запознати с програмата на туристическото пътуване и че са съгласни децата да участват в него.

Прилагам проекта на договор за туристическото пътуване, организирано от ..... (туроператор) за одобряване.

С уважение,

.....

(име и фамилия, подпис и печат)

Приложение № 2 към чл. 4, ал. 2

Образец на Уведомително писмо - декларация до родители/настойници/попечители/лица, които полагат грижи за дете

До г-н/г-жа .....

родител (настойник/попечител/лице, което полага грижи за дете)

Предлагаме Ви:

1. Оферта (програма) за .....
(форма на туристическото пътуване съгласно чл. 2, ал. 1)
2. Декларация за съгласие за участие на детето/ученика в туристическото пътуване.
3. Инструктаж за безопасност и култура на поведение на ученика по време на туристическото пътуване.

Оферта (програма) за пътуването:

Период: ..... г.

(dd/mm/гг)

1. Групата пътува по маршрут: .....
- 1.1. Начален пункт - час и място на тръгването: .....
- 1.2. Краен пункт - очаквано време на пристигането: .....
- 1.3. Час и място на тръгването от крайния пункт: .....
- 1.4. Очаквано време на завръщането: .....
2. Настаняване на групата/брой нощувки: .....

(местоположение, вид, наименование и категория на мястото/местата на настаняване)

3. Хранене на групата: .....

(местоположение, вид, наименование и категория на заведенията за хранене и развлечения, брой и вид на храненията)

4. Транспортът ще се осъществи с .....

(вид транспорт: въздушен, наземен, воден, като се посочва и вида на транспортното средство - самолет (чартърен или редовен), автобус, влак, кораб)

5. Децата/учениците са застраховани със застраховка .....
..... ;

(вид на застраховката, сключена със застраховател ".....")

6. Пътуването е организирано от туроператор .....

..... ,
(фирма, седалище, адрес на управление и ЕИК)
притежаващ удостоверение за регистрация № ..... и застрахователна
полица "Отговорност на туроператора" №....., валидна до ..... г.

7. Цена: ..... (словом: .....)

7.1. Цената включва: .....

7.2. Цената не включва: .....

8. Плащания: .....

9. Децата трябва да носят: .....

.....
.....

ДЕКЛАРАЦИЯ

От .....

родител (настойник/попечител/лице, което полага грижи за дете) на/за .....

.....

от ..... група/клас

на....., гр. ....

.....

Запознат/запозната съм с условията за провеждане на туристическото пътуване по маршрут

.....

за периода..... г., организирано от ТО - .....

и съм съгласен/съгласна синът ми/дъщеря ми да участва в него.

Декларирам, че детето ми е здраво и няма декомпенсирани хронични заболявания, не е контактно на заразни болести, не е заболяло от заразни болести, навършило е тригодишна възраст и може да вземе участие в туристическата програма съобразно чл. 11 от Наредбата за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Декларирам, че ще уведомя писмено главния ръководител на групата, ако детето ми има хронични заболявания - алергии към храни или лекарствени продукти, диабет, епилептични припадъци или др.

Запознат/запозната съм с инструктажа за безопасност и култура на поведение на детето/ученика по време на пътуването .....

.....

и съм съгласен/съгласна синът ми/дъщеря ми да участва в него.

Дата: .....г.

Декларатор:.....

ИНСТРУКТАЖ

за безопасност и култура на поведение на учениците при провеждане на ученически туристически пътувания с обща цена

Учениците, участващи в туристически пътувания по чл. 2, ал. 1 от Наредбата за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, са длъжни да спазват следните правила за безопасност по време на пътуването и пребиваването в населените места и туристическите обекти, които се посещават:

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. По време на провеждането на туристически пътувания с обща цена учениците са длъжни:

- а) да изпълняват разпореденията на ръководителите на групата;
- б) да бъдат подходящо облечени и екипирани според формата и характера на пътуването и неговата програма;
- в) да информират незабавно ръководителите на групата при възникнали здравословни

проблеми или инциденти;

г) да се движат в група, придружавани от учител;

д) да не се отделят от групата по никакъв повод без знанието на ръководителя на групата;

е) да не нарушават обявения ред за достъп и престой в съответния туристически обект/атракция;

ж) да решават всички възникнали спорове, недоразумения и проблеми с ръководителя на групата;

з) да пресичат улици само на определените за целта места;

и) да се отнасят с уважение към останалите участници в групата на пътуването, да се грижат един за друг и да си помагат при необходимост;

к) да спазват установената програма на пътуването и пребиваването;

л) да пазят имуществото в превозното средство, с което пътуват, както и в настанителната база, в която нощуват и се хранят.

2. По време на провеждането на туристически пътувания с обща цена на учениците е забранено:

а) да носят и употребяват цигари, алкохол, наркотични и други психоактивни вещества;

б) да влизат в конфликти и саморазправи с лицата, предоставящи съответна туристическа услуга, част от пътуването, както и с други външни за групата лица;

в) да носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност.

II. ПОВЕДЕНИЕ В ПРЕВОЗНОТО СРЕДСТВО

На учениците се забранява:

1. Ставането по време на движение, освен ако има необходимост, за която следва да се информира ръководителят на групата.

2. Вдигането на шум.

3. Блъскането при качване и при слизане.

III. ПОВЕДЕНИЕ В ОБЕКТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ

На учениците се забранява:

1. Преминаването през балконите от една стая в друга.

2. Вдигането на шум от 14,00 до 16,00 ч. и от 22,00 до 6,00 ч.

3. Използването на електроуреди.

4. Употребата на леснозапалими вещества.

5. Употребата на цигари, алкохол, наркотични и други психоактивни вещества.

ЗАПОЗНАТИ СМЕ И СМЕ СЪГЛАСНИ СЪС СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНСТРУКЦИЯТА!

.....
(подпис на родителя/настойника/попечителя/лицето, което полага грижи за дете)
.....

(подпис на ученика)

Приложение № 3 към чл. 34, ал. 2

П РА В И Л А

за безопасно поведение при ползване на басейни, както и за тяхното обозначаване

1. НЕ скачай и НЕ се гмуркай!

Горните релси и лайстни на стената на басейна не са конструирани за ходене по тях и не трябва да се използват за скачане! Не се допуска скачане или гмуркане в басейна от трамплин или от стената! Скачането или гмуркането в басейна може да доведе до сериозни травми и дори до удавяне!

2. Никога НЕ използвайте басейна сами!

Не използвайте басейна без присъствието поне на един човек, намиращ се в близост до Вас, който може да Ви помогне в случай на злополука или прилошаване.

3. НЕ бутайте други хора в басейна!

Никога не бутайте други хора в басейна и не позволявайте да Ви бутат. Бъдете внимателни, тъй като повърхността около басейна често е мокра и има опасност от подхлъзване и падане!